

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGŲ ĮSTATYMO NR. XIII-2166 86 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Parengti įstatymo pataisais paskatino šiais metais Vyriausybės priimti Žuvinto biosferos rezervato nuostatai, išplečiantys galimybes nuo lapkričio mėn. 1 d. žvejoti iš valčių Žaltyčio ežere, Žuvinto biosferos rezervato botaniniame – zoologiniame draustinyje, o taip pat teisės aktuose galimai išlikusios spragos, leidžiančios medžioklę šioje jautrioje teritorijoje (Žuvinto biosferos rezervato draustiniuose).

Lietuvos ornitologų draugijos teigimu, tokie priimti nuostatai turės neigiamų pasekmių čia apsisostojantiems vandens paukščiams. Tai jau pastebima įsigaliojus naujam leidimui žvejoti: ženkliai išaugęs žvejojančių iš valčių skaičius privertė pasitraukti Žaltyčio ežere apsisostojusius paukščius.

Žvejyba ir medžioklė Žuvinto biosferos rezervate yra nesuderinama su jo nuostatuose deklaruojamu teiginiu, jog „biosferos rezervato išskirtinę vertę formuoja migruojančių žąsų ir kitų vandens paukščių rūšių bei pilkųjų gervių sankaupos Žuvinto, Žaltyčio, Amalvo ežeruose ir pelkiniuose kompleksuose, ir apylinkėse“.

Žuvinto rezervatas – pirmoji Lietuvos saugoma teritorija, taip pat pirmasis ir vienintelis biosferos rezervatas Lietuvoje. Visas biosferos rezervatas nuo 2004 m. yra Europos Sąjungos vertingiausių gamtinių teritorijų tinklo „Natura 2000“ dalis. 2011 m. Žuvinto biosferos rezervatas įtrauktas į Pasaulinį UNESCO programos „Žmogus ir biosfera“ biosferos rezervatų tinklą. Tai – pirmoji ir vienintelė Lietuvos vietovė Pasauliniame UNESCO biosferos rezervatų tinkle.

Žuvinto ežere peri vienos gausiausių šalyje didžiųjų baublių, nendriinių lingių, plovinių vištelių populiacijos, aptinkama daugybė kitų rūšių. Tūkstančiai praskrendančių gervių ir žąsų, kitų vandens ir pelkių paukščių apsistoja pailsėti rezervato teritorijoje. Paukščių rūšių skaičiumi, kuris yra daugiau nei 240, Žuvintas neturi lygių žemyninėje šalies dalyje. Žaltyčio ežeras – labai svarbi migruojančių vandens paukščių apsistojimo vieta ir šešta pagal dydį Lietuvoje Amalvos pelkė su sekliu Amalvo ežeru.

Migruojančių paukščių sankaupoms formotis būtina iki minimumo sumažinti trikdymo faktorių. Vandens paukščių sankaupos formuojasi tik nedaugelyje mūsų šalies ežerų, pasižyminčių ypatingomis ekologinėmis savybėmis, kurios sudaro palankias poilsio bei mitybos sąlygas vandens paukščiams. Žaltyčio ežeras yra vienas iš tokių. Žaltytis priskirtas prie potencialių teritorijų, kurias planuojama įrašyti į tarptautinės Ramsaro konvencijos sąrašą.

Vandens paukščiai savo poilsio bei maitinimosi vietas migracijų metu, taip pat žiemovietes pasirenka, jei jose yra vandens paukščiams tinkamos sąlygos. Keičiantis klimatui, migruojančių paukščių sankaupos Lietuvoje išlieka vis ilgesnį laiką ir tai tampa įprastu reiškiniu iki pat gruodžio mėnesio.

Tam, kad būtų išsaugotas unikalus Žuvinto biosferos rezervatas, Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo pataisų projektu siūloma iki minimumo sumažinti paukščių trikdymo faktorių ir biosferos rezervatų funkcinio prioriteto (ekologinės apsaugos, ūkinės veiklos ir kito prioriteto) zonose uždrausti žvejoti ir medžioti.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatorius – Lietuvos Respublikos Seimo narys Linas Jonauskas.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu Žuvinto biosferos rezervato nuostatai numato, kad Žaltyčio botaniniame zoologiniame draustinyje plaukioti valtimis ir iš jų žvejoti leidžiama nuo lapkričio 1 d. iki kovo 1

d., užšalus ežerui – leidžiama poledinė mėgėjiška žūklė, žūklė nuo kranto leidžiama tik biosferos rezervato planavimo schemos tvarkymo plane nustatytose vietose. Šešiuose Žuvinto biosferos draustiniuose (Liepakojų botaninio, Amalvo botaninio-zoologinio, Kiaulyčios botaninio-zoologinio, Paželsvių botaninio-zoologinio, Žaltyčio botaninio-zoologinio, Želsvos botaninio-zoologinio) medžioklė nereguluojama ir vyksta bendrąja tvarka.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Tam, kad būtų išsaugotas unikalus Žuvinto biosferos rezervatas, Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo pataisų projektu siūloma iki minimumo sumažinti paukščių trikdymo faktorių ir biosferos rezervatų funkcinio prioriteto (ekologinės apsaugos, ūkinės veiklos ir kito prioriteto) zonose uždrausti žvejoti ir medžioti.

Tai padėtų išsaugoti Žuvinto biosferos rezervato išskirtinę vertę formuojančių migruojančių žąsų ir kitų vandens paukščių rūšių bei pilkųjų gervių sankaupas Žuvinto, Žaltyčio, Amalvo ežeruose ir pelkiniuose kompleksuose, ir apylinkėse. Taip pat toks teisinis reguliavimas padėtų palaikyti palankias sąlygas biosferos rezervate apsilankančioms daugiau nei 240 paukščių rūšims, dėl kurių skaičiaus Žuvintui neprilygsta jokia kita vieta žemyninėje Lietuvos dalyje.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Neigiamų priimto įstatymo pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas Įstatymo projektas neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priimtas Įstatymo projektas neturės įtakos verslo sąlygoms ir jų plėtrai.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Reikės pakeisti Žuvinto Biosferos rezervato nuostatus.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimus.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas neprieštaruja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisės aktams.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymo įgyvendinimui neprireiks valstybės biudžeto lėšų.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Nėra gauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

„Žuvinto biosferos rezervatas“, „Žvejybos draudimas Žuvinto biosferos rezervate“, „Medžioklės draudimas Žuvinto biosferos rezervate“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Teikia Seimo nariai:

Linas Jonauskas

Gintautas Paluckas

Tomas Bičiūnas

Dovilė Šakalienė

Andrius Mazuronis

Julius Sabatauskas

Orinta Leiputė

Algirdas Sysas

Rasa Budbergytė

Liudas Jonaitis

Domas Griškevičius

Aistė Gedvilienė

Andrius Vyšniauskas

Mindaugas Skritulskas